

## Nytt på rekommendations-listan 2016

### Allergi

Vid akut allergisk reaktion rekommenderas nu adrenalin 500 mikrogram till patient som väger mer än 60kg. Rekommenderad adrenalinpenna är Emerade. För barn <20 kg rekommenderas Emerade 150 mikrogram, för barn från 20 kg rekommenderas Emerade 300 mikrogram.

Antihistaminer har effekt mot allergisk rinokonjunktivit och urtikaria, men deras roll i en akut anafylaktisk reaktion är oklar.

Tavegyl (klemastin) rekommenderas inte längre för vuxna, vare sig för injektion eller per os. [Svenska](#) och europeiska riktlinjer rekommenderar icke-sederande antihistamin. Rekommenderat val är generisk tablett Desloratadin (nu grönt för gravida enligt Janusinfo.se). För barn finns desloratadin i form av Aeriuss oral lösning.

Kronisk urtikaria har fått en egen rubrik.

### Astma

Avsnittet är uppdaterat efter [Läkemedelsverkets senaste behandlingsrekommendationer från 2015](#).

Urvalet av rekommenderade inhalationspreparat för astma baseras dels på typ av inhalator (Easyhaler, Novolizer, Turbuhaler), och dels på produktens pris. Fasta kombinationer bör ses som andrahandsval.

### KOL

Avsnittet är uppdaterat enligt [Läkemedelsverkets rekommendationer för KOL \(2015\)](#). Det är indelat efter KOL utan, respektive med, exacerbationer.

**För KOL-patienter utan tidigare exacerbationer** bedöms GOLD-stadium baserat på symtomskattning med CAT-skala (COPD-Assessment Test, se <http://catestonline.org>), och ett FEV1 värde.

Långverkande antimuskarina (antikolinerga) medel (LAMA), t ex Eklira (aklidinium) eller Spiriva (tiotropium), förordas som symtombehandling för patienter med försämringsperioder.

Långverkande beta-agonister (LABA), t ex formoterol (Formatris Novolizer), förordas vid övervägande symtomproblematik utan försämringsperioder.

Många kan behöva både LAMA och LABA. Tillägg av LABA har effekt på lungfunktion och viss effekt på hälsorelaterad livskvalitet, medan effekten på dyspné inte är entydig.

**För KOL-patienter med upprepade exacerbationer** rekommenderas i första hand LAMA. En fast kombination av LAMA plus LABA kan vara motiverat vid betydande symtom. Duaklir Genuair innehåller samma LAMA som finns i Eklira och samma LABA som i Formatris Novolizer.

För patienter med upprepade exacerbationer rekommenderas kombinationspreparatet Ultibro Breezhaler (glykopyrron plus indakaterol). Just denna kombination anses för närvarande ha det starkaste stödet för att kombinationen är bättre på att minska exacerbationer än den antikolinerga komponenten ensam.

Långverkande beta-2-agonister rekommenderas inte som monoterapi vid exacerbationstendens.

Inhalationssteroider rekommenderas endast vid betydande symtom (GOLD D), eller vid övervägande exacerbationsproblematik. Det finns en ökad [risk](#) för lunginflammation med inhalede kortikosteroider vid KOL. Risken bedöms vara lika för alla preparat.

Antibiotika har ingen effekt vid exacerbationer utan purulenta upphostningar. Vid sputumpurulens välj amoxicillin eller doxycyklin, helst i växelbruk.

Som tillägg vid inslag av kronisk bronkit och lågt FEV1 rekommenderas Daxas (roflumilast). Biverkningar kan vara begränsande.

Det finns inga belägg för att acetylcystein fungerar som slemlösare vid KOL.

### Demens

Nytt vid demenssjukdom av Alzheimers typ, mild till måttlig grad: Om ingen effekt av donepezil, överväg byte till memantin. Vid försämring under donepezil-behandling, överväg tillägg av memantin.

Exelon-plåster kan sedan mars 2016 bytas ut på apoteket till Orivast-plåster.

### Diabetes

Nytt preparat är Abasaglar (insulinglargin), som är en biosimilar till Lantus, och med lägre pris.

Observera att Tresiba (insulindegludek) endast är motiverat om patienten har upprepade nattliga hypoglykemier vid behandling med annat långverkande insulin.

### Gynekologi

Alla rekommenderade P-medel ingår i förmånen och därmed även i landstingets subvention för unga kvinnor. Enda undantag är Mini-Pe (noretisteron).

Zellmine har ersatt Cleosensa. Båda är generika till Yasmin (drospirenon+etinylestradiol). Yasmin är betydligt dyrare, och subventioneras inte!

Gestrina är fortsatt rekommenderat desogestrel-preparat. OBS! Originallet Cerazette har återigen dragits ut ur förmånen och subventioneras inte.

Jaydess är en ny "spiral" med levonorgestrel i låg dos.

Vagifem (estradiol) rekommenderas inte längre för lokalbehandling vid atrofiska slemhinnebesvär. Vagifem ingår inte i läkemedelsförmånen, och blir dyrt för patienten. Välj i stället Ovesterin eller Oestring för östrogenbehandling vid torra slemhinnor och/eller postmenopausal urininkontinens.

### Hjärta-Kärl

Spironolakton rekommenderas som tilläggsbehandling vid hypertoni.

Atorvastatin rekommenderas nu som förstahandsval bland lipidsänkare.

### Hud

Miniderm (glycerin) är tillbaka på listan som ett av tre rekommenderade medel mot torr hud.

Skinoren (azelainsyra 20%) är inte längre rekommenderat för akne, på grund av problem med hudirritation. Finacea (azelainsyra 15 %), som även används vid rosacea, tolereras i många fall bättre men är något dyrare.

Vid mjälleksem finns nu Protopic (takrolimus) som ett andrahandsval. Det är inte en formellt godkänd indikation, men klinisk erfarenhet finns.

### Mage-tarm

Esomeprazol rekommenderas inte längre pga högre pris än omeprazol. Undvik långvarig behandling med PPI om inte tydlig indikation finns. Särskilda ordinationsmallar för uttrappning av PPI finns nu i Cosmic (primärvårdens mallar).

Laxermedel: Forlax har tagits bort från listan. Movicol är kvar. De bedöms som kliniskt likvärdiga. Scheriproct rekommenderas som alternativ till Xyloproct, för besvär från hemorrojder.

### Neurologi

Antiepileptika ingår inte i det generiska utbytet på apoteken. Byte till parallellimporterad produkt är dock tillåtet. Patienter som har fått recept på Ergenyl Retard (valproat) kan få Depakine Retard från apoteket. Depakine Retard är ett parallellimporterat original.

Lamotrigin BMM Pharma har inte det tillstånd som krävs för att tablettorna ska få packas i dospåsar. För dospatienter rekommenderas därför Lamotrigin Actavis.

Pregabalin Sandoz rekommenderas i stället för Lyrica, även för dospatienter.

### Osteoporos

Stycket om indikationer är delvis omformulerat, för att bli tydligare. Vårdflödesalgoritmen är uppdaterad enligt 2015 års version av det [lokala Vårdprogrammet](#).

### Psykiatri

*Krisreaktioner och tillfälliga orostillstånd:*

Atarax (hydroxizin) har ersatts av Lergigan (prometazin) för unga och medelålders vuxna. För äldre bör både Atarax och Lergigan undvikas (långverkande sederande, antikolinerga samt risk för QT-förlängning).

*Sömnmedel:* Observera att zolpidem (Stilnoct) är inte rekommenderat för någon åldersgrupp.

*Beroendetillstånd:* Vid alkoholabstinens rekommenderas Oralovite (B-vitaminer och C-vitamin) per os i 2 månader, efter Neurobioninjektioner, som profylax mot allvarlig hjärnskada.

Vid nikotinavvänjning har Zyban (bupropion) lagts till. Bupropion används även som antidepressivt medel (Voxra). Se upp med interaktioner!

*"Helst inte":* Notera listan över läkemedel som helst inte bör ges vid risk för beroendeproblem.

*Depression:* avsnittet indelat i mild, måttlig respektive svår depression. Förtydligade råd angående behandling av svår depression. Se även bakgrundsmaterialet på LKs webbsida.

### Smärta

Opioid-rekommendationerna har delats in i kortverkande (vid akut smärta och smärtgenombrott) och långverkande opioider. Förväxla inte vanliga tabletter/kapslar med långverkande depottabletter!

Morfin bör väljas i första hand. Oxikodon är känsligt för interaktioner via CYP-enzym. Både morfin och oxikodon påverkas vid gravt nedsatt njurfunktion, mest uttalat för morfin (aktiv metabolit ansamlas). Möjligen är risken för missbruk något större med oxikodon. Morfin är fortfarande billigare än oxikodon, vid gängse dosering.

### Tänder och munhåla

Xerodent sugtabletter rekommenderas inte längre, pga. svag evidens för klinisk nytta.

### Palliativ vård i livets slutskede

Dormicum har ersatts med midazolam 5 mg/ml. Morfin-skopolamin rekommenderas inte längre. Robinul ska ges när antikolinerg effekt önskas. Läkemedlen tas som regel ur kommunala förråd. Använd ordinationsmallar i Cosmic, så blir ordinationen korrekt, även på receptet.

### Kommunala förråd

Sortimentet i de kommunala förråden har uppdaterats för att stämma med rekommendationslistan.

Läkemedelskommittén, genom Ellen Vinge